Rok XIII. Warszawa, dnia 5 października 1937 r. Nr. 19

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juliusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. .	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

CENY OGŁOSZEŃ
Strona w tekście: 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1|2 str. 100 zł., 1|4 str. 50 zł.
Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admin.) za str. 70 zł., 1|2 str. 35 zł., 1|4 str. 20 zł.

Międzynarodowy Instytut Oszczędnościowy o „Światowym Dniu Oszczędności"

Dzień 31 października stał się już tak popularnym i znanym publiczności wszystkich krajów, że wystarczy wspomnieć tę datę, aby sama myśl zwróciła się do tych przejawów propagandy, którą prowadzą kasy oszczędności we wszystkich państwach z okazji Międzynarodowego Dnia Oszczędności.

31 października roku bieżącego będziemy obchodzić święto oszczędności po raz trzynasty. Pamiętajmy bowiem, że inicjatywa rzucona w 1924 r. na I. Międzynarodowym Kongresie Oszczędności była natychmiast wprowadzona w czyn w roku następnym przez wielką liczbę kas oszczędności różnych krajów, dając początek tradycji, która z roku na rok trwa nieprzerwanie i szczęśliwie.

Od owego czasu nie tylko że wzrasta corocznie liczba i znaczenie instytucji oszczędnościowych biorących udział w obchodzie Dnia Oszczędności, ale również zainteresowanie i udział w nim publiczności wszystkich krajów staje się coraz bardziej widoczny. Obecnie już około 5.000 instytucji oszczędnościowych w 28 krajach świętuje dzień 31 października.

Światowy charakter Święta Oszczędności.

Obok kas oszczędności krajów europejskich, Francji, Belgii, Holandii, Luksemburga, Portugalii, Włoch, Szwajcarii, Niemiec, Danii, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Szwecji, Norwegii, Finlandii, Polski, Czechosłowacji, Austrii, Węgier, Jugosławii, Rumunii, Bułgarii itd., które prawie wszystkie obchodzą Dzień Oszczędności, specjalnie wspomnieć tu należy o kasach oszczędności w Australii, Tasmanii i Nowej Zelandii, Pocztowej Kasie Oszczędności w Indiach Holenderskich, o instytucjach oszczędnościowych Japonii, o kasach i Komitecie Narodowym w Południowej Afryce, o instytucjach oszczędnościowych w Palestynie, o wielkich państwowych kasach oszczędności w republikach Argentyńskiej i Chilijskiej.

Podobnie kasy oszczędności w Stanach Zjednoczonych, mimo że mają już własny krajowy tydzień oszczędności z okazji rocznicy urodzin Franklina, brały w ostatnich latach coraz szerszy udział w obchodzie Dnia Oszczędności, świadome pożytku płynącego z powszechnej manifestacji wszystkich kas.

Nowe pomysły zastosowane przy propagandzie.

Wśród najciekawszych manifestacji, które miały miejsce w roku ubiegłym, na specjalne przypomnienie zasługuje impreza wydziału propagandowego Związku szwedzkich kas oszczędności, który dla wszystkich szkół w państwie urządził transmisję radiową z wycieczki grupy uczniów w kasie oszczędności. Związek kas zorganizował przed audycją we wszystkich szkołach rozdawnictwo materiałów obrazkowych z rysunkami i winietami — przedstawiającymi wszystkie przedmioty, z którymi uczniowie mieli się zetknąć podczas wizyty w kasie. W ten sposób wszyscy młodociani słuchacze w czasie transmisji mieli przed oczyma obraz słuchowiska.

Związek zaś kas czechosłowackich przygotował obszerny program radiofoniczny, którego znaczna część poświęcona była naturalnie audycjom szkolnym. Należy tu zaznaczyć, że w Czechosłowacji 7.385 szkół czyli 44,16% wszystkich szkół powszechnych i średnich jest zradiofonizowanych. W programie znalazła się również mała łamigłówka radiowa. Chodziło o obliczenie, jaką sumę stanowiłaby obecnie 1 korona złożona na książeczkę oszczędności za panowania króla Karola IV (w wieku XIV),

przy danym oprocentowaniu obliczanym w danych okresach czasu. Powodzenie tego konkursu przeszło wszelkie oczekiwania. Związek otrzymał 31.500 odpowiedzi, w tym wiele z zagranicy, i musiał powiększyć ilość przenaczonych nagród dla uczestników konkursu.

Charakterystyka Dnia Oszczędności i zadania nowoczesnej propagandy oszczędności.

Od samego początku Międzynarodowy Dzień Oszczędności posiadał charakter nie manifestacji od święta, ale charakter dnia pracy, przeznaczonego na propagandę wszelkimi środkami idei oszczędności i przezorności.

Aby lepiej zapoznać szerokie warstwy społeczeństwa z moralnym i wychowawczym znaczeniem Dnia Oszczędności, kasy oszczędności już zawczasu przystępują do starannego przygotowania obchodu. Prawie we wszystkich krajach, a zwłaszcza we Francji, Włoszech, Niemczech, w państwach skandynawskich, Polsce, Czechosłowacji itd., władze państwowe i samorządowe udzielają obchodom swego autorytatywnego poparcia. Członkowie rządow i wybitne osobistości w życiu publicznym biorą udział w uroczystościach i wygłaszają przemówienia na zebraniach lub przez radio, poświęcone zagadnieniom oszczędności w chwili bieżącej. Również władze szkolne, duchowieństwo, organizacje społeczne, wychowawcze itp. oraz prasa przyczyniają się w dużym stopniu do powodzenia obchodów.

Jest rzeczą zrozumiałą, że Dzień Oszczędności obchodzony jest szczególnie żywo i uroczyście w szkołach. Wynika to ze specjalnej troskliwości, jaką kasy oszczedności zgodnie z ich misją historyczną otaczają młode pokolenie, starajac się zaszczepić w umysły i zwyczaje młodzieży ducha oszczędności i przezorności.

Jak wynika z charakteru i celów, którym służy Dzień Oszczędności, kasy nie ograniczają się do czynnej propagandy w dniu 31 października; dzień ten jest raczej punktem kulminacyjnym całego szeregu imprez i poczynań prowadzonych w ciągu całego miesiąca, a które mają na celu podkreślenie działalności wychowawczej i społecznej kas, dziś już tak różnorodnej i wielostronnej. Dzisiaj bowiem kasy oszczedności nie tylko pragną przypominać o konieczności oszczędzania na czarną godzinę, dla zapewnienia bytu w nieszcześliwych i nieprzewidzianych przypadkach życia ludzkiego, ale wskazują na rozliczne korzyści, jakie spełnianie tego obowiązku przynosi jednostce, rodzinie i społeczeństwu. Starają się one rozszerzyć i pogłębić w społeczeństwie znajomość spraw gospodarczych, przez zwalczanie tezauryzacji i pouczanie o roli i zadaniach oszczedności i instytucji oszczednościowych w życiu gospodarczym narodu. Wreszcie kasy współdziałają w wychowaniu młodzieży; przy czym akcja ta nie polega na ścieśnieniu zainteresowań młodzieży do odkładania za wszelka cenę, lecz przepojona jest pełną ideą przezorności nie tylko w znaczeniu oszczędności pieniężnej, lecz również w znaczeniu oszczędności na energii, na czasie i dobrach, na właściwym ustosunkowaniu środków do celu, na harmonijnym podziale dochodów między potrzeby teraźniejsze i potrzeby przyszłe.

Ta praca wychowawcza, związana odtąd nierozerwalnie z moralno - gospodarczym zadaniem kas oszczędności, staje się dziś, więcej niż kiedykolwiek, niezbędna ze względu na atmosferę i warunki, w których toczy się nurt życia współczesnego, zwłaszcza w dzisiejszym okresie pełnym niewiadomych.

Międzynarodowy Dzień Oszczędności jest przeto znakomitym środkiem rozpowszechniania idei i programów życiowych, które powinny byé coraz więcej znane we wszystkich warstwach społecznych, by się mogły stać skuteczną regułą życia indywidualnego i zbiorowego. Dlatego właśnie wszystkie bez różnicy kasy, nawet najdrobniejsze, najdalsze i najbardziej odosobnione, poczuwają się do obowiązku brania zwartego udziału w Dniu Oszczędności, stawiając przed oczy społeczeństwa rozległą manifestację, która nie ogranicza się do tego czy innego kraju, lecz obejmuje wszystkie kontynenty; i wskazując w ten sposób na powszechne znaczenie oszczędności i solidarności, która w imię przezorności tworzy się samorzutnie na całym świecie, ponad wszelkimi podziałami politycznymi, religijnymi, rasowymi itp.

Międzynarodowy Instytut Oszczędności a Święto Oszczędności.

Przebieg uroczystości 31 października jest koordynowany na terenie międzynarodowym za pośrednictwem Międzynarodowego Instytutu Oszczędnościowego, który powstał w roku 1925 jako ośrodek współpracy między kasami oszczędności poszczególnych krajów oraz wymiany doświadczeń zdobywanych przez nie we wszystkich dziedzinach ich działalności gospodarczo - społecznej.

Działalność Instytutu rozwija się z całkowitym wykluczeniem wszelkich wpływów politycznych i ma wyłącznie na celu doskonalenie pracy kas oszczędności, a co za tym idzie, polepszenie stosunków między narodami.

Do Instytutu należy obecnie około 5.000 instytucji oszczędnościowych w 35 krajach. W latach ubiegłych Instytut zorganizował różne imprezy dla lepszego podkreślenia międzynarodowego charakteru Dnia Oszczędności.

Tak np. Instytut dał inicjatywę do zebrania enuncjacyj szefów państw i rządów na temat oszczędności, przyczynił się do wydania zbiorowej odezwy do narodów, podpisanej przez delegatów wszystkich kas oszczędności należących do Instytutu, jemu zawdzięczają swe powstanie Hymny oszczędnościowe wydawane co roku przez kasy innych państw, on organizował międzynarodowe transmisje radiowe, on wydał znaczek pamiątkowy. Szczególnych starań Instytut dołożył w ostatnich latach, aby rozpowszechnić i zapoznać społeczeństwa z uroczystą deklarację uchwaloną na III Międzynarodowym Kongresie Oszczędnościowym w Paryżu 1935 r., która stwierdza konieczność nawiązania na nowo między narodami stosunków opartych na zaufaniu oraz wprowadzenia stabilizacji pieniężnej, jako wstępnych warunków niezbędnych do podźwignięcia

z kryzysu przez oszczędność życia gospodarczego i społecznego wszystkich państw.

Również w tym roku Dzień Oszczędności odbędzie się z myślą o ożywieniu i pogłębieniu świadomości narodów o potrzebie pokoju, współpracy oraz potrzebie porządku pieniężnego i społecznego. Prowadząc aktywną propagandę tych przekonań w poszczególnych krajach, kasy oszczędności czynić to będą z świadomością, że służą w dalszym ciągu powierzonej im misji dziejowej, świadome, że broniąc oszczędności przed wielkimi niebezpieczeństwami, które jej grożą, bronią zarazem samych podstaw, na których spoczywa postęp i cywilizacja.

Szkolne kasy oszczędności w Polsce *)

Problem szkolnych kas oszczędności posiada dla dalszego rozwoju idei oszczędności i zmysłu oszczędnościowego jak również dla Państwa bardzo doniosłe i zasadnicze znaczenie. Nie ma również lepszego sposobu popularyzowania idei i instytucyj jak przez młodzież szkolną — przez którą trafia się do rodzin wszystkich warstw społecznych we wszystkich miejscowościach — nawet w zapadłych wioskach i małych mieścinach. Jest to jednak cel wtórny, niemniej ważny od zasadniczego celu, jakim jest przyzwyczajenie młodzieży do poszanowania nawet najdrobniejszych groszy i wszczepianie w nią idei systematycznej i wytrwałej oszczędności

Oszczędność musi być traktowana jako jedna z cnót, która przynosi korzyść nie tylko pojedyńczemu człowiekowi, ale także całemu społeczeństwu. Nasze życie, a raczej prądy życia tak społecznego jak i gospodarczego, pchają nas coraz więcej w ramy organizacyjne. Większość zagadnień coraz częściej rozwiązuje się zbiorowym wysiłkiem zainteresowanej grupy społecznej. W oszczędności, która ma odbudować nasze utracone i zniszczone kapitały, zainteresowany jest cały naród, dla którego nie może być obojętny taki czy inny wynik tej akcji, albowiem całe nasze gospodarstwo potrzebuje wolnych — w sensie ekonomicznym — kapitałów, zdolnych do inwestycji. Kapitały te mogą i muszą być zebrane tylko wewnątrz państwa, stąd też płynie obowiązek intensywnej, powszechnej i systematycznej oszczędności wszystkich obywateli, stąd też wypływa i obowiązek komunalnych kas oszczędności krzewienia idei oszczędności.

Rozwój szkolnych kas oszczędności zależny jest, moim zdaniem, od czterech zasadniczych, ściśle ze sobą współzależnych czynników, a mianowicie:

1) od nauczycielstwa,
2) od kas oszczędności,
3) od młodzieży,
4) od systemu, jaki się stosuje.

Czynniki te posegregowałem według kolejności ich znaczenia i wpływu na akcję.

Jeśli chodzi o nauczycielstwo, stwierdziłem niejednokrotnie fakty, że w dwóch sąsiadających ze sobą szkołach jedna oszczędza stale i systematycznie, druga zaś nie oszczędza zupełnie lub też bardzo mało. Na taki lub inny wynik decydujący wpływ ma nauczyciel i jego nastawienie, gdyż młodzież szkolna myśli kategoriami nauczyciela, który słowem swoim, przykładem i zachętą skłania młodzież w kierunku oszczędzania.

Wśród nauczycielstwa, podobnie jak wśród każdej grupy społecznej, znajdujemy ludzi o różnych nastawieniach. Są tam entuzjaści idei oszczędności, są również osoby, które nie mają żadnego zrozumienia dla tych spraw. Z tego też względu pierwsza i zasadnicza przyczyna powstania szkolnych kas oszczędności leży po stronie nauczycielstwa, które może oddać w tej dziedzinie olbrzymie usługi, względnie może opóźnić rozwój szkolnych kas oszczędności.

Codzienny kontakt nauczyciela, jego wpływ osobisty i wysoki autorytet, pozwalają mu narzucić uczniowi swoje przekonania i prawdy, jak to zresztą codziennie czyni.

Młodzież rośnie szybko i szybko nasyca się różnymi wiadomościami. Tylko stałe i systematyczne przypominanie młodzieży o obowiązku oszczędzania może utrwalić tę zaletę na resztę życia.

Drugim z kolei czynnikiem jest kasa oszczędności. Zadanie kasy oszczędności nie jest łatwe, musi ona bowiem stale i systematycznie pilnować szkolnych kas oszczędności, jak również z drugiej strony dawać impulsy nauczycielstwu do dalszej wytężonej pracy. W praktyce spotykamy wypadki, gdzie dana kasa oszczędności zorganizuje w świetny sposób szkolne kasy oszczędności i przestaje się nimi interesować. Byt takich szkolnych kas oszczędności trwa bardzo krótko, umierają one bowiem naturalną śmiercią, tj. na uwiąd starczy z powodu braku zainteresowania. Jest to ciężki grzech, gdyż powoduje on stratę energii i pieniędzy.

Mając do czynienia z takim materiałem jak dzieci, nigdy nie można pozostawić szkolnych kas oszczędności samym sobie, lecz stale i systematycznie o nich pamiętać.

Trzeci czynnik tkwi w samej młodzieży i łączy się ściśle z drugim, gdyż jak to już wyżej wspomniałem, młodzież łatwo się zapala i łatwo gaśnie. Celem utrzymania zapału na odpowiednim poziomie należy ją stale trzymać w napięciu i używać tylko takich metod zachęty, które ją interesują. Młodzież nie znosi przymusu, nie imponuje jej również abstrakcja. Młodzieży należy stawiać cele bliskie, miłe, atrakcyjne.

Czwartym wreszcie czynnikiem będzie kwestia systemu, który pozostaje w ścisłym związku z nauczycielstwem. Choćbyśmy niewiem jak starali się zorganizować szkolne kasy oszczędności, natkniemy się w pewnym momencie na to, że musimy zwrócić się o pomoc do nauczycieli. Pomoc nauczycielstwa zaś, musi ograniczać się do minimum, gdyż nie należy za-

*) Referat wygłoszony na walnym zebraniu Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności dn. 4 września br. w Zagrzebiu. *(Przyp. Redakcji).*

pominać, że nauczyciel oprócz swej pracy zawodowej, która wymaga ciągłego przygotowywania się, obciążony jest nadto całym szeregiem spraw organizacyjno - społecznych, które w zrozumieniu swego posłannictwa spełnia. Siłą faktu zatem jego praca w szkolnej kasie oszczędności musi być ograniczona do niezbędnych i łatwych czynności i z tej przyczyny kwestia systemu ciąży bardzo silnie na całej akcji. Zatem system szkolnych kas oszczędności musi być: prosty, łatwy i niewymagający pracy.

Po tych ogólnych założeniach, przejdziemy do zobrazowania wyników.

Cyfry przytoczone poniżej nie są kompletne, obejmują one bowiem tylko wysiłki dokonane na polu szkolnych kas oszczędności przez komunalne kasy oszczędności i Pocztową Kasę Oszczędności, pomijają natomiast zupełnie działalność spółdzielni kredytowych, banków i organizacji młodzieżowych.

Ogólna liczba szkół (bez przedszkoli) wynosiła w Polsce na dzień 31.XII.1936 r. 30.586.

Zorganizowanych S. K. O. posiadało 15.623 szkół, tj. przeszło 50%, z czego 2.938, tj. 9.61% ogólnej liczby szkół przy komunalnych kasach oszczędności, zaś 12.685, tj. 41,48% ogólnej liczby szkół przy Pocztowej Kasie Oszczędności.

Ilość zorganizowanych S. K. O. przy komunalnych kasach oszczędności rozpada się następująco:

	szkół	S K. O.	%
Związek Warszawski	18.143	1.236	6,81%
Związek Poznański	4.125	852	20,65%
Związek Lwowski	7.500	393	5,24%
Związek Śląski	818	457	55,87%
razem:	30.586	2.938	9,61%

Ogólna liczba młodzieży szkolnej (bez przedszkoli) wynosiła w Polsce na koniec 1936 r. — 5.120 tys., książeczki oszczędnościowe posiadało 656.660 uczniów, z czego książeczek K. K. O. 254.869, tj. 4,98% ogólnej liczby uczniów, i 401.791 P. K. O., tj. 7,85%.

Ilość młodzieży szkolnej i liczba książeczek oszczędnościowych K. K. O. w poszczególnych Związkach wynosiła na koniec 1936 r.:

	liczba uczniów	liczba książeczek	%
Związek Warszawski	3.102.100	101.822	3,28%
Związek Poznański	559.300	17.739	3,17%
Związek Lwowski	1.233.500	44.368	3,60%
Związek Śląski	225.100	90.940	40,40%
	5.120.000	254.869	4,98%

Suma wkładów oszczędnościowych wynosiła w tym samym czasie:

		Przeciętna suma na 1 książ. oszczędn.
w Związku Warszawskim	1.311.118 zł	12,88 zł
„ Poznańskim	365.910 zł	20,63 zł
„ Lwowskim	326.789 zł	7,37 zł
„ Śląskim	479.629 zł	5,27 zł
Razem w K. K. O.	2.483.446 zł	9,74 zł
w P. K. O.	5.191.347 zł	12,92 zł
Ogółem:	7.674.793 zł	11,69 zł

(źródła odnośnie szkół i dzieci: „Mały Rocznik Statystyczny za rok 1936“, odnośnie innych cyfr: Związki K. K. O. i P. K. O.).

Przedstawione powyżej wyniki, jak na pierwsze lata pracy, są naogół zadowalające. Do ideału posiadania książeczki oszczędnościowej przez każdego ucznia prawdopodobnie nigdy nie dojdzie. Wynik będzie zadawalający, jeżeli zdołamy zorganizować w szkolnych kasach oszczędności 30 — 50% młodzieży szkolnej.

Podane powyżej wyniki osiągnięte zostały w niespełna paru latach, jest to więc robota dopiero na warsztacie, rozwijająca się coraz lepiej z każdym rokiem. Przeszkodą w szybkim rozwoju tej akcji jest niewątpliwie brak jednolitego systemu organizacji szkolnych kas oszczędności w komunalnych kasach oszczędności oraz dobrowolność pracy nauczycieli. Wprawdzie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydało w tym względzie zarządzenia polecające organizowanie i opiekowanie się szkolnymi kasami oszczędności, zarządzenia te jednakże nie mają charakteru obowiązkowego, a raczej apelują do dobrej woli nauczycielstwa.

I pod tym względem mamy wyjątki. Niektórzy kuratorzy wydali nakaz organizowania szkolnych kas oszczędności w podległych im szkołach. W tych okręgach widzimy wzrost tej akcji i dobre jej funkcjonowanie. Nie wątpimy, iż za ich przykładem pójdą i inni i że wreszcie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zdecyduje się na wydanie zarządzenia, które wprowadzi obowiązek organizowania szkolnej kasy oszczędności w każdej szkole. Z kolei życzenia nasze kierujemy pod adresem programów nauczania w szkołach i domagamy się, by we wszystkich prawie przedmiotach uwzględnić ideę i zasady oszczędności.

Do czasu wydania tych zarządzeń, muszą kasy oszczędności wykazać się większym wysiłkiem finansowym i propagandowym.

Kasy oszczędności bowiem muszą działać głównie zachętą i propagandą tak atrakcyjną, by pociągnąć za sobą rzeszę nauczycieli i dzieci.

Sprawom szkolnych kas oszczędności poświęcone są specjalne pisma oszczędnościowe dla dzieci. Pism tych istnieje w Polsce dwa: 1) „Gazetka Oszczędnościowa“ redagowana pod patronatem Związku Związków Komunalnych Kas Oszczędności, wychodzi w ilości 21.000 egz. miesięcznie, przy czym na Dzień Oszczędności bije się 120.000 egz., 2) „Młody Obywatel“ wydawany przez Pocztową Kasę Oszczędności, prawdopodobnie w takim samym nakładzie.

Oprócz tych pism dysponujemy dosyć licznym materiałem propagandowym w formie broszurek, ulotek itp. wydawnictw okazyjnych. Szereg kas obdarza członków szkolnych kas oszczędności kalendarzykami, różnymi przedmiotami dla ich użytku, jak piórniki, linijki, kątomierze, bibuły z napisami, ołówki, pióra, zeszyty itp. inne przedmioty. Ostatnio szereg kas rozpoczęło premiować szkoły za najlepsze wyniki oszczędzania. Premią jest aparat radiowy, przybory do gier sportowych, namioty itp. przedmioty przeznaczone dla użytku całej szkoły. Nie brak również

premii w postaci wkładów oraz w postaci finansowania wycieczek krajoznawczych. Z każdym rokiem notujemy coraz większą ilość wystaw szkolnych kas oszczędności organizowanych na terenie powiatów. Wystawy te przynoszą bardzo ładne rezultaty pomysłowości dzieci, nie tylko w sporządzaniu wykresów statystycznych, ale również w sporządzaniu użytecznych rzeczy z odpadków i nieużytków. Największymi jednak atutami propagandowymi są zawiązkowe książeczki oszczędnościowe, którymi posługują się niektóre kasy oszczędności. Z początkiem roku szkolnego dziecko wstępujące do pierwszej klasy otrzymuje szkolną książeczkę zawiązkową z kwotą 1 zł, która przechodzi na jego własność po pięciu latach, o ile uskłada ono w tym czasie conajmniej 5 zł.

Ważniejsze systemy stosowane przez nasze instytucje są następujące: system kartonikowy ze znaczkami, system skarbonkowy, system zbiorowej oszczędności całej szkoły na jedną książeczkę i system całkowitej buchalterii oraz system szkolnych książeczek oszczędnościowych.

Systemy te są zapewne Panom znane, więc nie będę ich długo opisywał.

System znaczkowy polega na tym, iż dziecko otrzymuje kartonik, nauczyciel zaś posiada znaczki różnej wartości. Dziecko kupuje znaczki i nalepia je na kartoniku. Z chwilą zapełnienia kartonika otrzymuje książeczkę wkładkową i znowu rozpoczyna oszczędzanie na kartoniku oszczędnościowym. Niektóre kasy oszczędności stosują jeszcze kartoniki zbiorcze, niektóre zaś stosują zamiast znaczków — dziurkacze [1]).

System skarbonkowy charakteryzuje się tym, iż w każdej klasie mieści się skarbonka oszczędnościowa. Dzieci przynosząc oszczędności rzucają je do skarbonki, nauczyciel zaś wpisuje wysokość zaoszczędzonych przez nie kwot do specjalnej listy, po czym co miesiąc oddaje skarbonkę wraz z listą do kasy, która dopisuje wpłaty na kontach.

Również system zbiorowej oszczędności dla całej szkoły na jedną książeczkę oszczędnościową polega na tym, iż w każdej szkole znajduje się jeden nauczyciel, który posiada książeczkę oszczędnościową. Na tej książeczce złożona jest oszczędność całej szkoły. Kasa dopisuje tylko procenty roczne, nauczyciel zaś przeprowadza ich podział na kartonikach uczniów. Po zaoszczędzeniu przez ucznia 5.— zł otrzymuje on książeczkę oszczędnościową. System ten stosuje przeważnie P. K. O.

O ile chodzi o system całkowitej buchalterii, posiadają ją szkoły handlowe wyższego typu, gdzie służy im do przeprowadzania praktycznych zadań. O ile zdołałem stwierdzić, są to bardzo rzadkie wypadki. System ten nie nadaje się zupełnie do powszechnego stosowania.

System szkolnych książeczek oszczędnościowych polega na tym, iż każde dziecko posiada s z k o l n ą książeczkę oszczędnościową, na którą składa oszczędności. Oczywiście system ten wymaga pewnych uzupełnień, które są przeprowadzone w następujący sposób:

Każdy gospodarz klasy posiada tzw. dziennik oszczędnościowy, do którego z początkiem roku wpisuje w porządku alfabetycznym wszystkich uczniów swojej klasy. W dzienniku oszczędnościowym wpisuje nauczyciel każdą najdrobniejszą nawet kwotę przynoszoną przez dzieci. Z chwilą gdy zbierze się kwota 50 gr, nauczyciel odprowadza tę kwotę do tzw. referenta S. K. O., który zbiera oszczędności z każdej klasy w swojej szkole. Referent S. K. O. robi zestawienia, podaje numery książeczek uczniów i przesyła je wraz z pieniędzmi do K. K. O., która ze swej strony wpisuje kwoty, stosownie do zestawień, na konta poszczególnych uczniów. Wpisu do książeczki oszczędnościowej ucznia dokonuje nauczyciel — referent S. K. O., potwierdzając swym podpisem wpłatę. Kontrola — potrzebna nawet przy najmniejszych operacjach pieniężnych — odbywa się dwa razy do roku. Szkolne książeczki oszczędnościowe są przesyłane przez szkołę do kasy oszczędności, która wpisuje odsetki oraz kontroluje kolejność zapisów na książeczce z zapisami na kontach.

System ten wymaga współdziałania nauczycielstwa i z tego też względu może być wprowadzony tylko tam, gdzie władze szkolne ustosunkują się do niego przychylnie.

Na Śląsku udało się, dzięki zrozumieniu znaczenia idei oszczędności przez Wojewodę Śląskiego, uzyskać zarządzenie, na mocy którego szkolne kasy oszczędności mają być tworzone w każdej szkole, nauczycielstwo zaś musi poświęcać pewną ilość czasu sprawom oszczędności. Wojewoda Śląski poszedł tak daleko, iż referentom S. K. O. w dużych szkołach polecił zmniejszyć godziny zajęć szkolnych, przeznaczając resztę pozostałego czasu na załatwianie spraw oszczędnościowych.

Niezależnie od powyższego przy każdym Inspektoracie Szkolnym pracuje nauczyciel, tzw. referent powiatowy S. K. O., który przez 2 lub 3 dni w tygodniu zupełnie zwolniony jest od pracy szkolnej i w tych dniach zajmuje się wyłącznie kontrolą szkolnych kas oszczędności.

Dla uzupełnienia tej organizacji wyznaczył Wojewoda Śląski specjalnego urzędnika z Województwa, któremu wszelkie te sprawy organizacyjne i pedagogiczne w odniesieniu do nauczycielstwa podlegają. System ten po 3 letnim istnieniu na Śląsku wydał bardzo dobre owoce, jak to można stwierdzić z liczby książeczek oszczędnościowych.

Przedstawione powyżej systemy mają swoje zalety i wady. żaden z nich nie jest idealny. Służą jednak do rokrocznego zwiększania zastępu młodych oszczędzających obywateli, od których zależy przyszłość państwa.

Reasumując powyższe rozważania i dotychczasowe wyniki osiągnięte na polu oszczędności szkolnej, chcę stwierdzić, iż w interesie dalszego rozwoju idei oszczędności leży:

1) wprowadzenie do podręczników szkolnych przy wszystkich możliwych przedmiotach pogadanek o idei oszczędności; szczególnie nadają się tutaj nauka języka ojczystego, rachunków, geografii itp.;

---

1) Por. artykuł „Szkolne kasy oszczędności systemu Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu", w Nr. 3 „Oszczędności" z rb. (Przyp. Redakcji).

2) nałożenie na nauczycielstwo obowiązku zajmowania się z urzędu organizacją S. K. O. i spełniania pracy związanej z prowadzeniem tych kas;

3) stosowanie szkolnej książeczki oszczędnościowej, gdyż zwiększa ona zasięg instytucji i pozwala na powszechne zaznajomienie ludności z celami i zadaniami komunalnych kas oszczędności.

M. Wł. Tułacz.

Komunikaty Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

Dzień Oszczędności.

Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie rozesłał do zrzeszonych kas w dn. 29 września okólnik Nr 42 treści następującej:

W związku ze zbliżającym się dorocznym świętem Międzynarodowego Dnia Oszczędności w dn. 31 października rb. wzywamy Kasy do należytego przygotowania obchodu tej uroczystości.

Niezależnie od wspomnianego obchodu — żywsza akcja prasowa w formie artykułów, wzmianek i ogłoszeń w miejscowej prasie, prowadzona w ciągu października zarówno przez n/Związek, jak i poszczególne Kasy, wywoła w społeczeństwie starszym odpowiednie nastawienie.

Konkurs radiowy dla dzieci i młodzieży, który będzie trwał przez cały październik wzbudzi w młodszym społeczeństwie silniejsze zainteresowanie ideą oszczędności i komunalnymi kasami oszczędności.

Po takim przygotowaniu gruntu święto oszczędności znajdzie właściwy oddźwięk wśród szerokich rzesz.

Celem szczegółowego opracowania programu obchodu Kasy winny nawiązać żywszy kontakt z lokalnymi komitetami propagandy oszczędności.

W programie obchodu należy w miarę możności przewidzieć:

1) uroczyste nabożeństwa z kazaniami na temat oszczędności,

2) urządzenie pochodu młodzieży czy S. K. O. przez miasto, o ile możliwe w odpowiednich kostiumach, z transparentami, chorągiewkami, muzyką, zakończonego przemówieniami władz miejscowych na rynku, placu sportowym, ew. w zamkniętym pomieszczeniu,

3) akademie w szkołach, związkach, stowarzyszeniach i różnych organizacjach, połączone z przemówieniami przedstawicieli Kasy, komitetu propagandy oszczędności. Akademie zwłaszcza dla młodzieży można by urozmaicić przedstawieniami o oszczędności i komunalnych kasach, wyświetlaniem filmów propagandowych (patrz n/okólnik Nr 37 z dn. 14 sierpnia rb.), rozdawaniem nagród i dyplomów uznania za pilne oszczędzanie, wzorową organizację S. K. O. itd.,

4) urządzenie wystawy prac szkolnych z dziedziny oszczędności bądź międzyszkolnej we wspólnym lokalu, bądź przez poszczególne szkoły (tematy prac na wystawę Związek może Kasom dostarczyć),

5) urządzanie wycieczek dla zwiedzenia Kasy,

6) akcję prasową w miejscowej prasie,

7) akcję plakatową na terenie powiatu i miasta,

8) udekorowanie i oświetlenie ważniejszych gmachów, okien wystawowych i lokalu K. K. O.,

9) rozsyłanie i rozdawanie specjalnego numeru „Gazetki Oszczędnościowej", ulotek, kalendarzyków, broszur, ołówków propagndowych itp.

Zwracamy uwagę na konieczność wcześniejszego zaopatrywania się w materiał propagndowy.

Zaznaczamy przy sposobności, że Samorządowy Instytut Wydawniczy wydał z okazji tegorocznego Dnia Oszczędności nowe plakaty dla wsi, barwne ulotki dla wsi i miasta, oraz komedyjki o oszczędności dla młodzieży pt. „Sen Janka" i „Kwiat szczęścia". Zwracamy również uwagę na prospekty Samorządowego Instytutu Wydawniczego drukowane w Nr 15 i 16 czasopisma „Oszczędność".

Jednocześnie prosimy o przesłanie nam sprawozdania z przebiegu obchodu „Dnia Oszczędności".

DYREKTOR ZWIĄZKU:
(—) J. Rożkowski.

Kronika ustawodawcza i sądowa

ORZECZNICTWO SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE

Udzielenie gwarancji przez instytucję nieuprawnioną.

Przekroczenie przez spółdzielnie kredytowe zakresu działania przewidzianego przepisem art. 91 prawa bankowego nie pociąga za sobą nieważności danej umowy.

Przedmiotem sprawy było powództwo przeciw Spółdzielczemu Bankowi Ludowemu w B. o zapłatę sumy 1.500 dolarów. Skarga kasacyjna obejmowała zarzut, że zobowiązanie to było objęciem gwarancji, a więc czynnością nie należącą do zakresu czynności wymienionych w art. 91 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 17.3.1928 o prawie bankowym, które spółdzielnie kredytowe mogą wykonywać bez wyjednania zezwolenia Ministerstwa Skarbu. Pozwana spółdzielnia zezwolenia takiego nie posiadała.

Sąd Najwyższy zarzut ten uznał za bezzasadny. Mimo bowiem ogólnego brzmienia przepisu § 879 ustawy cywilnej (austriackiej), iż umowa wykraczająca przeciw zakazowi ustawy albo przeciw dobrym obyczajom jest nieważna, zna-

czenie tego przepisu jest takie, że zakazane umowy są z reguły ważne, jeżeli zakaz ich zawierania dotyczy tylko jednej ze stron (np. zakaz sprzedaży pewnych towarów w niedzielę). O taki właśnie zakaz chodzi w danym wypadku.

Z brzmienia przepisów art. 91, 92 i następnych prawa bankowego nie wynika wcale, iżby czynności bankowe wykonywane przez spółdzielnię kredytową bez wymaganego zezwolenia Ministra Skarbu były nieważne, a jedyną sankcją za wykonywanie takich czynności bez przepisanego w art. 92 zezwolenia zawiera art. 95 prawa bankowego, stanowiący, że w razie stwierdzenia, iż działalność spółdzielni trudniącej się czynnościami bankowymi sprzeciwia się przepisom prawa lub statutu, Ministrowi Skarbu przysługuje prawo zamianowania na wniosek rady spółdzielczej komisarza rządowego do stałego nadzorowania czynności spółdzielni, odebrania koncesji lub wdrożenia przed Sądem Okręgowym sprawy o rozwiązanie spółdzielni.

Orzeczenie Izby Cywilnej z 7.12.1936 (C. II. 1683/36).

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego z r. 1937. Zesz. VI. Nr kol. 231.

Zawarcie nowej umowy o pracę po wypowiedzeniu.

Art. 28 rozp. Prez. Rzplitej z 16.3.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych, który w końcowym ustępie mówi o zawarciu umowy po wypowiedzeniu (a nie rozwiązaniu) poprzedniej umowy, zawartej na czas nieokreślony, dotyczy jedynie przypadku przedłużenia poprzedniej umowy, a nie zawarcia nowej na innych warunkach, niż była poprzednia.

Stan faktyczny przedstawiał się następująco:

Jadwiga T., pracowniczka etatowa Magistratu m. W., została zwolniona i po otrzymaniu odprawy zatrudniona jako pracowniczka kontraktowa w jednym z przedsiębiorstw miejskich. W tym charakterze umowa była kilkakrotnie odnawiana, zawsze na czas określony.

Wobec nieodnowienia umowy pracowniczka wytoczyła przeciw gminie powództwo o wynagrodzenie w wysokości 3-miesięcznej pensji za zwolnienie z pracy bez wypowiedzenia na 3 miesiące. Sąd Pracy powództwo uwzględnił, Sąd Okręgowy jednak jako sąd drugiej instancji wyrok uchylił i oddalił powództwo, wychodząc z założenia, że strony zawierały umowy na czas określony i że z upływem terminu, na jaki została zawarta ostatnia umowa, powódka mogła być zwolniona bez wypowiedzenia.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 28 rozporządzenie o umowie o pracę pracowników umysłowych przez błędne uznanie, że więcej niż trzykrotne zaangażowanie jej na określone terminy (nie przekraczające 3 miesięcy), bezpośrednio po wypowiedzeniu i definitywnym rozwiązaniu stosunku służbowego stałego (na czas nieokreślony), nie skutkowało powstania umowy na czas nieokreślony, która mogła być rozwiązana nie inaczej jak z zachowaniem 3-miesięcznego terminu wypowiedzenia.

Sąd Najwyższy nie podzielił słuszności zarzutu i orzekł zgodnie z Sądem Okręgowym, wychodząc z założenia, że kilkakrotne zawarcie z powódką umowy na czas określony nie mogło skutkować powstanie umowy na czas nieokreślony. Art. 28 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych w końcowym ustępie mówi o zawarciu nowej umowy po wypowiedzeniu (a nie rozwiązaniu) poprzedniej umowy zawartej na czas nieokreślony, przewiduje więc przedłużenie poprzedniej umowy, a nie zawarcie nowej na innych warunkach, niż była poprzednia.

Orzeczenie Izby Cywilnej z 9.9.1936 r. (C. I. 725/36).

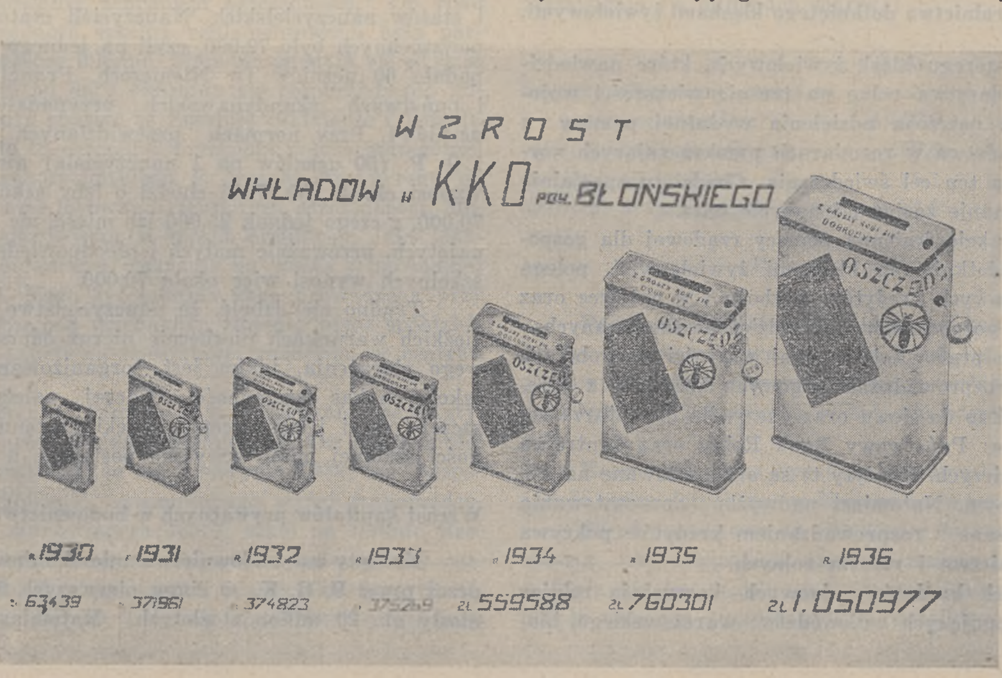
Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego z r. 1937. Zesz. VI. Nr kol. 214.

Kronika krajowa

Posługujmy się wykresami.

Wśród licznych środków propagandowych poważną rolę odgrywać mogą i powinny wszelkiego rodzaju wykresy, zwłaszcza przedstawiające w sposób przystępny i ciekawy rozwój instytucji i jej działalności w różnych dziedzinach. Nadają się one specjalnie do wystaw, dekoracji witryn itp., jak również do wywieszenia w lokalu kasy.

Poniżej podajemy przykład pomysłowo sporządzonego wykresu obrazującego wzrost wkładów w jednej z kas.

Lista papierów zastrzeżonych.

Urząd Długów Państwa pismem Nr 27718/II/611 U. T./37 z dn. 27 września 1937 r. zawiadamia, że Sąd Okręgowy, Wydział V w Warszawie uchylił zakaz wypłat i dokonywania tranzakcji odnośnie następujących obligacji 5% państwowej pożyczki konwersyjnej z 1924 r.:

1) postanowieniem z dnia 23.VIII.1937 r. Nr V. Co. 72/36 odnośnie obligacji nr 4070127 wart. im. 500 zł, nr 3193234 wart. im. 50 zł.

2) postanowieniem z dnia 19.VIII.1937 r. nr V. Co. 1679/34, odnośnie obligacji nrnr 4114101 — 104 wart. im. po 500 zł, nrnr 3652428 — 431 wart. im. po 10 zł.

3) postanowieniem z dnia 7.VIII.1937 r. nr V. Co. 1493/35 odnośnie obligacji: nr 3314462 wart. im. 50 zł.

4) postanowieniem z dnia 21.IV.1936 r. nr V. Co. 1487/35 odnośnie obligacji: nr 4316606 wart. im. 2000 zł.

Wyniki konwersji pożyczek dolarowych.

W dniu 1 bm. upłynął czteromiesięczny okres, w którym konwersja polskich pożyczek dolarowych emitowanych za granicą, a znajdujących się w rękach obywateli polskich, była najkorzystniejsza.

W czasie dyskusji sejmowej nad projektem ustawy o konwersji tych pożyczek obliczano wartość nominalną pożyczek dolarowych w kraju na około 36 miln. dolarów. Jeśli — jak należy przypuszczać — szacunek ten był dość ścisły, to można twierdzić, że w ciągu tych 4 miesięcy wszystkie papiery znajdujące się w kraju zostały już skonwertowane. Mianowicie w okresie tym przedstawiono do konwersji na obligacje 4½% wewnętrznej pożyczki państwowej z 1937 r. papierów dolarowych na sumę 34.010.000 dol. W tym samym czasie wywieziono z kraju obligacji konwertowanych pożyczek na sumę 3,8 miln. dolarów, przeznaczonych na zmniejszenie długu obligacyjnego w ramach planu amortyzacyjnego. Stanowi to razem ok. 38 miln. dolarów.

W ten sposób można uważać sprawę wewnętrznej konwersji polskich zagranicznych pożyczek dolarowych niemal za całkowicie zakończoną, aczkolwiek okres konwersji trwa jeszcze do dnia 31 marca 1938 r.

Akcja pomocy dla rolnictwa dotkniętego klęskami żywiołowymi.

Na skutek szeregu klęsk żywiołowych, które nawiedziły w b. r. gospodarstwa rolne na terenie większości województw, powstała potrzeba udzielenia wydatnej pomocy e strony Skarbu Państwa w rozmiarach przekraczających normalne coroczne na ten cel świedczenia. Chodzi tu specjalnie o pomoc na dokonanie zasiewu i nabycie pasz.

Tegoroczna akcja jesienna pomocy rządowej dla gospodarstw rolnych, dotkniętych klęskami żywiołowymi, polega na udzielaniu ulgowych kredytów w zbożu i w gotówce oraz na dotacjach dla gospodarstw najbardziej poszkodowanych— pod warunkiem odpracowania równej wartości na robotach publicznych. Do rozprowadzania ulgowych kredytów z przeznaczeniem na zakup do siewu oraz paszy dla inwentarza zostały upoważnione: Państwowy Bank Rolny oraz Centralna Kasa Spółek Rolniczych. Kredyty te są oprocentowane na 4% w stosunku rocznym. Natomiast nadwyżka oprocentowania oraz koszty związane z rozprowadzaniem kredytów pokrywa ministerstwo rolnictwa i reform rolnych.

Z powyższych kredytów ulgowych korzystają rolnicy na obszarze następujących województw: warszawskiego, białostockiego, lubelskiego, łódzkiego, kieleckiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, lwowskigo, stanisławowskiego, tarnopolskiego, pomorskiego i krakowskiego.

Ogółem na ulgową pomoc kredytową przyznano w bieżącej jesieni kwotę 6.100.000 zł. Ponadto Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przeznaczyło dla najbardziej poszkodowanych gospodarstw rolnych dotację w wysokości 500 tys. zł. Łącznie zatem pomoc finansowa w gotówce dla rolnictwa wynosi 6.600.000 zł.

Nieco odmienną pomoc udzielono jednemu z najbardziej poszkodowanych województw, a to województwu białostockiemu, przydzielając pożyczki w zbożu na siew w ilości 4.950 ton żyta oraz 415 ton pszenicy. Kredyt ten, oprocentowany na 4% w stosunku rocznym, może być spłacany w zbożu lub w gotówce do 31.X.1938 r. Zboże rozprowadziły wśród rolników wydziały powiatowe, którym dostarczyły je Państwowe Zakłady Przemysłowo - Zbożowe. Niezależnie od tych pożyczek Ministerstwo Rolnictwa przyznało dotację dla rolników w wysokości 100 tys. zł na zakup pasz oraz żyta. Dotacja ta ma być odpracowana przez pożyczkokobiorców.

Przy tej okazji należy przypomnieć, że na wiosnę i w lecie rb. rząd przyszedł z pomocą rolnictwu przez udzielenie kredytów ulgowych w kwocie 2.145.000 zł, a Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych udzieliło w tymże okresie rolnictwu pomocy w formie dotacji 930 tys. zł.

Jak z powyższych cyfr wynika, rządowa pomoc udzielona rolnictwu w bieżącym roku była wcale znaczna. Jednakowoż pomoc ta zaledwie w części była w stanie pokryć olbrzymie straty, jakie poniosło rolnictwo na skutek wyjątkowo dotkliwych w tymże roku klęsk żywiołowych.

Szkolnictwo powszechne w Polsce.

Stan naszego szkolnictwa powszechnego, które jest wykładnikiem oświaty w kraju, wciąż jeszcze jest niepomyślny. Trudności naprawienia wiekowego zaniedbania wynikają m. in. z gwałtownego przyrostu dzieci w wieku szkolnym — po okresie ciągłego spadku ich w latach 1921 — 1928 (roczniki wojenne). Gdy w roku 1927/28 dzieci szkolnych było 3.597.000, to w roku 1936/37 było ich już 5.422.000.

Nic dziwnego, że ogromna liczba dzieci znajduje się jeszcze poza szkołą. W roku 1936/37 uczyło się w szkołach powszechnych 4.743.000 dzieci. Dla reszty brak izb szkolnych i etatów nauczycielskich. Nauczycieli etatowych w szkołach powszechnych było 72.000, czyli na jednego nauczyciela przypadało 60 uczniów (w Niemczech, Francji, Belgii, Anglii i państwach skandynawskich przypadało tylko 30 — 40 uczniów). Przy normach przewidzianych przez M. W. R. i O. P. (50 uczniów na 1 nauczyciela) niedobór nauczycieli wynosi ok. 45.000. Jeśli chodzi o izby szkolne, to mamy ich 70.000, z czego jednak 25.000 izb mieści się w budynkach wynajętych, przeważnie małych i nieodpowiednich. Niedobór izb szkolnych wynosi więc około 70.000.

Trudno się dziwić, że nauczycielstwo pracujące w tak ciężkich warunkach niechętnie nieraz odnosi się do dodatkowego obciażenia, jakim jest organizowanie i prowadzenie szkolnych kas oszczędności. Raczej należy podziwiać ich szczere chęci i poświęcenie, dzięki któremu rozwój oszczędności szkolnej mimo wszystko postępuje u nas szybko.

Wzrost kapitałów prywatnych w budownictwie mieszkaniowym.

Kredyty na budownictwo mieszkaniowe, rozprowadzone przez przez B. G. K., w ciągu pierwszych 8 miesięcy br. wyniosły ok. 20 milionów złotych. Natomiast całkowity koszt

finansowania budowli osiągnął przeszło 103 miliona zł W ten sposób udział kredytów publicznych w kosztach budownictwa mieszkaniowego spadł w roku bież. do 19%, podczas gdy w roku ubiegłym wynosił jeszcze ponad 25%. Wzrósł natomiast poważnie udział kapitałów prywatnych.

Ponieważ w tymże czasie wkłady w instytucjach pieniężnych również b. znacznie wzrosły, można stwierdzić, że finansowanie budownictwa mieszkaniowego w r. b. odbywało się w dużej mierze kosztem wolnych kapitałów uprzednio tezauryzowanych przez społeczeństwo.

Na podkreślenie jeszcze zasługuje fakt, który potwierdza powyższy wniosek, że wśród budowanych w roku bież. mieszkań przeważają mieszkania małe. Przeszło 2/3 budowanych przy pomocy kredytów B. G. K. izb przypada na kategorie mieszkań 2 i 3 izbowych. Podobny objaw dał się zauważyć i w budownictwie finansowanym poza B. G. K.

Wiadomości zagraniczne

Oszczędność szkolna w Niemczech.

Trzy czynniki determinują prawidłowy rozwój oszczędności na terenie szkoły:

1) szerokie zrozumienie idei oszczędności na terenie szkoły i bezinteresowna współpraca ze strony personelu nauczycielskiego;

2) istnienie organizacji kredytowej, która by udzieliła pomocy technicznej w zakresie zbierania oszczędności na terenie szkoły bez szkody dla biegu nauki i która by pozwalała na pewne lokowanie zebranych kwot;

3) podstawy prawne, które by ustalały dokładnie normy dla oszczędności szkolnej.

Jeśli chodzi o punkt pierwszy, bez przesady można powiedzieć, że w Niemczech personel pedagogiczny w zakresie popierania oszczędności na terenie szkoły z całym zapałem i bez zastrzeżeń oddaje się współpracy w tym zakresie.

Odnośnie punktu drugiego należy zaznaczyć, że kasy niemieckie od początku swego istnienia doceniały należycie rozwijanie oszczędności na terenie szkoły; one pierwsze założyły organizacje oszczędnościowe szkolne. Poza tym kasy oszczędności stale dążyły do usprawnienia i ułatwienia techniki oszczędności szkolnej. Obecnie wszystkie systemy zbierania oszczędności na terenie szkoły są odpowiednie i całkowicie odpowiadają swemu celowi. Kasy oszczędności nadto dają pełną gwarancję pewności złożonych u nich kwot.

Władze szkolne oraz państwo coraz częściej interesują się zagadnieniom oszczędności szkolnej wydając odpowiednie dyspozycje co do systemów zbierania oszczędności oraz co do odpowiedniego lokowania zebranych oszczędności. Do roku jednak 1936 oszczędność szkolna reglamentowana była partykularnie przez władze lokalne. Stan ten zmienia się od dnia 22 lipca 1936 r., tj. od daty ukazania się rozporządzenia ministra oświaty, które sprawę tę reguluje centralnie i jednolicie. Rozporządzenie to oszczędność szkolną poleca szczególnej trosce personelu nauczycielskiego. Z drugiej strony reguluje ono dokładnie sprawę lokowania zebranych oszczędności. Mogą one być lokowane jedynie w sposób pupilarny. Jako lokatę pupilarną rozporządzenie wskazuje na wkład w normalnej kasie oszczędności. Może być szkolna kasa prowadzona przy spółdzielni, jednakże pod warunkiem złożenia przez spółdzielnię odpowiedniej kaucji na specjalnym rachunku w centrali finansowej.

Praca na terenie szkoły daje doskonałe rezultaty. Z opublikowanej przez Związek niemieckich kas oszczędności ankiety dowiadujemy się, że na 1 sierpnia 1936, tzn. bezpośrednio po opublikowaniu wspomnianego wyżej rozporządzenia, 26.690 szkół. stanowiących 46.9% szkół na terenie Rzeszy, posiadało szkolne kasy oszczędności oparte o kasy oszczędności normalne. W ciągu dwuch miesięcy następnych, tj. w ciągu miesiąca sierpnia i września założono nowe kasy szkolne w 4.367 szkołach. Oblicza się w przybliżeniu, że obecnie około 35.000 szkół posiada zorganizowane kasy oszczędności, oparte oczywiście o kasy normalne. Na 8,9 milionów dzieci uczęszczających do szkoły, około 2.5 miliona uczniów praktykuje oszczędzanie.

Kasy oszczędności w Finlandii w r. 1936.

W końcu 1936 r. na terenie Finlandii działało 482 samodzielnych kas oszczędności (w roku poprzednim 481) oraz 56 oddziałów (w r. 1935 — 52). Mniej więcej połowa z nich urzęduje przez cały tydzień; pozostałe otwierają swe okienka dla klientów w określone z góry dni.

Liczba książeczek oszczędnościowych znajdujących się w obiegu z końcem roku wynosiła 1.004.899 (o 65.243 książeczki więcej w porównaniu ze stanem sprzed roku). Co czwarty zatem mieszkaniec posiada książeczkę w kasie oszczędności.

Stan wkładów oszczędnościowych w porównaniu z rokiem poprzednim wynosi (w milionach marek):

	1935	1936	roczny wzrost
rachunki oszczędnościowe	5.069,5	5.733,3	663,8
„ czekowe	118,6	128,3	9,7
salda kredyt. r-k. otw. kred.	13,9	12,0	—1,9
	5.202,0	5.873,6	671,6

Rozmiary natomiast akcji kredytowej ujmuje poniższe zestawienie (w milionach marek):

	1935	1936	przyrost
kredyty długoterminowe i za wypowiedzeniem	4.167,9	4.635,5	467,6
kredyty krótkoterminowe	57,0	67,4	10,4
pożyczki na weksle	35,1	40,0	4,9
kredyty w rachunkach otwartych	31,9	36,8	4,9
Razem	4.291,9	4.779,7	487,8

Podstawą działalności kredytowej kas finlandzkich jest kredyt długoterminowy hipoteczny lub też dodatkowo zabezpieczony hipoteką kaucyjną. Kredyt osobisty, wekslowy, jak z powyższego zestawienia widać, nie odgrywa poważniejszej roli.

Roczne zyski kas wyrażają się sumą 51,2 miliony marek; jest to cyfra dotychczas w Finlandii nie notowana.

Stopa procentowa od wkładów w kasach finlandzkich, jak zresztą we wszystkich innych instytucjach kredytowych w Finlandii, jest regulowana przez specjalną komisję, w skład której wchodzą przedstawiciele wszelkiego typu instytucji

pieniężno - kredytowych. Przeciętna stopa płacona przez kasy od wkładów, w granicach ustalonych przez tą komisję, wynosiła 4,06% w stos. rocznym. Stopa natomiast procentowa, jaką kasy pobierały od udzielonych przez siebie kredytów wynosiła przeciętnie 5,95% w stos. roczn.

Podobnie jak w innych krajach, kasy finlandzkie odczuwają mocno trudności w zakresie lokowania kapitałów. Jest to wielką troską kas finlandzkich; duże bowiem rezerwy zgromadzone przez kasy odbijają się ujemnie na ich rentowności.

Amerykańskie rekordy.

Według statystyki na dz. 30 czerwca rb. opublikowanej przez centralny związek kas oszczędności w Stanach Zjednoczonych A. P., wzrost zarówno sumy wkładów, jak też i liczby oszczędzających w ciągu pierwszego półrocza rb. osiągnął rekordowe cyfry. W ciągu półrocza aktywa kas wzrosły o sumę 128.735.000 dolarów, a suma rezerw (kapitałów własnych) powiększyła się o 54.272.000 dolarów. Wkłady zaś w tym okresie wykazują wzrost o 106.729 tys. dol. Ogólna suma wkładów w kasach działających na terenie 18 stanów (tyle tylko stanów posiada normalne kasy oszczędności) wynosi na dz. 30 czerwca rb. 10.207.803 tys. dolarów. Jest to około 20% wkładów zgromadzonych w instytucjach kredytowych wszelkiego typu. W ciągu pierwszego półrocza przybyło kasom 291.607 nowych wkładców; ogólna liczba czynnych kont na dz. 31 czerwca rb. wynosiła 14.759.246. Wkład średni wynosił 691,62 dolarów. Przeciętna stopa procentowa, jaką kasy wkładcom swoim bonifikowały, wynosiła w pierwszym półroczu rb. 2,5% w stos. roczn.

Przegląd prasy

Koniunktura a podatki.

W Nr 24 czasopisma „*Polityka*" z dn. 25 września br. ukazał się wywiad ze znanym ekonomistą prof. *A. Krzyżanowskim* na temat obciążenia podatkowego w Polsce i jego wpływu na rozwój koniunktury gospodarczej.

Prof. Krzyżanowski stwierdza, że poprawa gospodarcza jest bezsporna, aczkolwiek nie odczuwamy jej tak jak w latach 1927/29 dlatego, że w międzyczasie mamy wzrost ludności o blisko 4 miliony, skutkiem czego zmalał dochód na głowę ludności, a następnie udział ciał publicznych w dochodzie społecznym jest znacznie wyższy niż wówczas. To przeciążenie podatkami prof. Krzyżanowski uważa za najważniejszą przyczynę, dla której kryzys w Polsce miał tak wielkie nasilenie.

> „...W latach 1927 — 9, nie wyzyskaliśmy okresu wielkich nadwyżek budżetowych dla zmniejszenia stawek podatkowych. Toteż weszliśmy w kryzys ze stawkami już wygórowanymi, ze stawkami już właściwie „kryzysowymi", z przeciążeniem podatkowym. Gdy wskutek kryzysu wpływy skarbowe zaczęły spadać, próbowaliśmy się ratować, podwyższając stawki podatkowe, względnie tworząc nowe podatki. Później, pod wpływem bolesnych doświadczeń, przyszło gdzieniegdzie do obniżek podatkowych. Ale globalnie mamy raczej stały wzrost obciążeń...
>
> ...W przeciążeniu podatkowym upatruję główną przyczynę anemii gospodarczej Polski. W stałym podnoszeniu obciążeń — główny hamulec poprawy na większą skalę. Poczynając od podatku inflacyjnego, który pożarł naszą kapitalizację pieniężną, upatruję w przeciążeniu podatkowym główny powód naszej anemii kapitałowej — a ta z kolei jest najistotniejszą przyczyną naszego zacofania gospodarczego".

Stąd wysnuwa wniosek, że

> „Trzeba więc przede wszystkim uniknąć bądź podwyższania stawek istniejących podatków, bądź tworzenia nowych. Istnieją projekty podwyższenia podatku dochowego, również uchwalenia dodatku komunalnego do podatku dochodowego. Jestem tym projektom jak najbardziej stanowczo przeciwny. Uważam, że każde podniesienie podatków zabija koniunkturę i w rezultacie grozi ubytkiem wpływów skarbu".

Wzrost wpływów podatkowych na skutek poprawy koniunktury nie powinien być „zjadany" w postaci wzrostu wydatków skarbowych, a to dla wielu powodów:

> „Po pierwsze, nikt nie może przewidzieć, jak trwałą okaże się obecna koniunktura, czy przypadkiem w roku przyszłym, np. w związku z jakimś wypadkami międzynarodowymi, albo też w związku z przesileniem w krajach anglosaskich, w których wysoka koniunktura trwa już piąty rok, koniunktura i u nas nie osłabnie.
>
> Po drugie, dalszy poważny, silny i zwłaszcza szybki wzrost produkcji, zatrudnienia itd. nie wydaje się u nas bardzo prawdopodobny.
>
> Przecież zdolność wytwórcza naszego przemysłu jest w wielu branżach prawie całkowicie lub nawet całkowicie wyzyskana, np. w hutnictwie, w cemencie, w przemyśle metalowym, częściowo nawet we włókiennictwie itd. Okazuje się przy tym dowodnie, jak bardzo nasza zdolność produkcyjna była przez nasz przemysł przeceniana w okresie kryzysu. By naszą zdolność wytwórczą, a więc i produkcję, zatrudnienie rozszerzyć, trzeba nowych inwestycyj, te zaś wymagają i kapitału, i czasu. Szybki wzrost koniunktury jest możliwy tam, gdzie jest znaczna marża instalacyj przemysłowych nie wyzyskana: ale musi być z istoty rzeczy dość powolny tam, gdzie te instalacje trzeba dopiero tworzyć. Łatwiej było Hitlerowi „nakręcić koniunkturę", albowiem zastał olbrzymi aparat produkcyjny nie wyzyskany, niż nam, którzy musimy dopiero ten aparat zbudować. W najpomyślniejszym nawet wypadku nie można się spodziewać, by w przyszłym roku wskaźnik produkcji i zatrudnienia mógł wzrość więcej niż o 10 — 15%, tj. mniej niż w roku bieżącym w stosunku do roku ubiegłego.
>
> Po trzecie sądzę, że gdyby rok 1938 — 9 miał przynieść nadwyżkę dochodów w stosunku do r. 1937 - 8, to należało by ją przeznaczyć: 1) na spłaty różnych drobnych zobowiazań, zadłużenia u dostawców itd. — a na takie oczyszczenie hipoteki trzeba zapewne kilkudziesieciu miln. zł: 2) na odbudowanie rezerw skarbowych przynajmniej w wysokości 1-miesięcznego budżetu, to znaczy około 150 miln. zł, sumę tę najlepiej było by trzymać na r-ku w Banku Polskim, tymczasem zaś obecnie r-k Skarbu w Banku wynosi zaledwie ok. 10 miln.; przecież w każdym roku zachodzą nieprzewidziane wydatki, wywołane powodzią czy inną klęską; 3) na odbudowę funduszów obrotowych monopoli i przedsiębiorstw państwowych; 4) na odciążenie tzw. rynku sztywnego: przecież danie możności P. K. O., P. Z. U. W., Ubezpieczeniom społecznym etc. wolności lokat, tzn. możności nabywania papierów na giełdzie jest najskuteczniejszym sposobem wzmocnienia i kursu papierów państwowych, i obniżenia stopy kredytu długoterminowego, i stworzenia rynku kapitałowego, którego powstanie jest nieodzownym warunkiem uprzemysłowienia kraju.

Dlatego sądzę: wpływy budżetowe na rok 1938-9 powinny być preliminowane w tej samej wysokości, co na rok bieżący. Z tego wynika, że i wydatki winny być preliminowane w tej samej wysokości. Każde podwyższenie wydatków musi z konieczności spowodować zwyżkę stawek podatkowych bądź wprowadzenie nowych podatków — to zaś oczywiście musi zabić koniunkturę i przyśpieszyć nowy kryzys".

Zdaniem prof. Krzyżanowskiego, nie wolno nam się powoływać na przykład Niemiec, gdzie wpływy podatkowe są obecnie blisko 2 razy większe niż w 1932 r. W Niemczech bowiem można było obniżyć płace realne o połowę, zarówno dzięki temu, że były dawniej b. wysokie, jak i dzięki reżymowi dyktatury. Obniżenie płac dało olbrzymie zyski przedsiębiorstwom, ponieważ zaś zyski te nie potrzebowały być zużyte na nowe instalacje, które były już rozbudowane, można było zmusić przedsiębiorców do lokowania tych zysków w papierach państwowych i podatkach.

U nas przeciążenie podatkowe nie ulega wątpliwości. Widzimy to z różnych ulg podatkowych, które się stosuje dla pewnych gałęzi, aby ożywić koniunkturę, a dzięki temu powiększyć w rezultacie wpływy podatkowe.

Prof. Krzyżanowski konkluduje:

„W chwili obecnej zagadnienie podatkowe, a nie np. polityki kredytowej, jest problemem kluczowym. Historia ubiegłej koniunktury i minionego kryzysu powinna być przestrogą. Zaniedbanie obniżenia stawek podatkowych dzisiaj musi się zemścić, tak jak się zemściły zaniedbania lat 1927-9. Podwyższenie podatków zabije koniunkturę i podważy równowagę budżetu. Słychać skargi, że poprawa koniunktury jest u nas słabsza i powolniejsza niż w wielu innych krajach. Obniżenie stawek podatkowych i niepowiększanie wydatków jest dzisiaj jedynie właściwą drogą do utrwalenia koniunktury i wzmożenia jej tempa, do powiększenia naszej nikłej kapitalizacji, do powiększenia wpływów skarbu, do istotnej równowagi budżetu, do zwiększenia naszego potencjału gospodarczego, a zatem i obronnego, oraz do podniesienia stopy życiowej najszerszych mas naszej ludności".

STATYSTYKA

Stan wkładów w kasach oszczędności na dzień 31. VIII. 1937 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych.

Rodzaje kas oszczędności Województwa	Liczba kas 31.VIII.37	OGÓŁEM			Wkłady na książeczkach oszczędnościowych *a*			Wkłady na rachunkach czekowych *b*, bieżących i otwartego kredytu		
		30.VI	31.VII	31.VIII	30.VI	31.VII	31.VIII	30.VI	31.VII	31.VIII
P. K. O.	**1**	**911 971**	**927 333**	**927 010**	**715 817**	**726 565**	**731 523**	**196 154**	**200 768**	**195 517**
Komunalne Kasy Oszczędności *c*	**357**	**758 274**	**753 828**	**757 243**	**657 437**	**661 850**	**664 759**	**100 837**	**91 978**	**92 484**
Miejskie	124	502 483	496 827	498 431	431 375	432 849	433 959	71 108	63 978	64 472
Powiatowe	228	250 956	252 601	254 424	222 490	225 925	227 710	28 466	26 676	26 714
Związków międzykomunalnych	4	3 228	2 702	2 700	2 791	2 276	2 325	437	426	375
Wojewódzka	1	1 607	1 698	1 688	781	800	765	826	898	923
M. st. Warszawa	1	143 266	137 883	138 435	99 803	100 047	100 274	43 463	37 836	38 161
Warszawa	25	42 805	42 855	43 946	36 957	37 593	38 070	5 849	5 262	5 876
Łódź	17	20 778	20 236	19 912	15 436	15 567	15 474	5 342	4 669	4 438
Kielce	18	17 319	17 515	17 413	13 977	14 352	14 546	3 342	3 163	2 867
Lublin	19	9 394	9 620	9 613	8 017	8 136	8 372	1 377	1 484	1 241
Białystok	14	6 051	6 188	6 250	4 972	5 143	5 172	1 079	1 045	1 078
Wilno	8	7 515	7 375	7 344	6 703	6 683	6 600	812	692	744
Nowogródek	8	2 145	2 158	2 062	1 681	1 684	1 656	464	474	406
Polesie	9	2 457	2 457	2 451	1 773	1 933	1 835	684	524	616
Wołyń	13	4 811	4 726	4 829	3 523	3 559	3 572	1 288	1 167	1 257
Poznań	73	109 401	110 937	110 929	100 997	102 938	103 262	8 404	7 999	7 667
Pomorze	40	38 154	38 771	38 618	31 361	31 691	31 852	6 793	7 080	6 766
Śląsk	18	130 564	131 296	133 482	122 093	123 141	124 180	8 471	8 155	9 302
Kraków	22	122 297	121 117	121 408	117 025	116 901	117 332	5 272	4 216	4 076
Lwów	37	83 569	82 937	82 911	76 315	75 630	75 760	7 254	7 307	7 151
Stanisławów	17	10 624	10 661	10 647	10 107	10 171	10 246	517	490	401
Tarnopol	18	7 123	7 096	6 993	6 697	6 681	6 556	426	415	437
Inne kasy *d*	**2**	**34 608**	**34 628**	**34 855**	**34 395**	**34 431**	**34 672**	**213**	**197**	**183**

a Bez sum figurujących na książeczkach oszczędnościowych wystawionych przez K. K. O. przed wejściem w życie Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X 1934 r. o K. K. O., na rzecz państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych instytucji finansowych i ubezpieczeń społecznych z tytułu udzielonych kasom przez te instytucje kredytów. *b* R-ki czekowe w P. K. O. *c* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z miesięcy poprzednich: w czerwcu dla 1 kasy, w lipcu dla 2 kas oraz w sierpniu dla 5 kas. *d* Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

Źródło: Sprawozdania miesięczne kas.

Ruch wkładów na książeczkach oszczędnościowych w kasach oszczędności według danych G. U. S.

IV — VI 1937

Rodzaje kas oszczędności Województwa	Liczba kas 31.VI	Stan w dniu 31. III 1937		Ruch wkładów w tys. złotych						Stan w dniu 30. VI 1937	
				Kwiecień		Maj		Czerwiec			
		Liczba książeczek	Wkłady w tys. zł.	Wpłaty	Wypłaty	Wpłaty	Wypłaty	Wpłaty	Wypłaty	Liczba książeczek	Wkłady w tys. zł.
P. K. O. [a]	1	2 416 849	688 621	78 126	70 880	75 541	66 248	81 576	69 850	2 551 855	715 817
Komunalne kasy oszczędności [b]	359 [c]	1 465 165	636 775	59 768	54 220	52 910	47 688	62 237	52 399	1 485 607	657 383
Miejskie	*125*	*787 879*	*414 979*	*38 128*	*34 321*	*33 877*	*29 894*	*40 969*	*32 372*	*795 391*	*431 366*
Powiatowe	*228*	*661 976*	*218 210*	*21 417*	*19 697*	*18 894*	*17 615*	*21 021*	*19 785*	*674 675*	*222 445*
Związków międzykomunalnych	*5*	*15 084*	*2 782*	*199*	*186*	*130*	*167*	*217*	*184*	*15 305*	*2 791*
Wojewódzka	*1*	*226*	*804*	*24*	*16*	*9*	*12*	*30*	*58*	*236*	*781*
M. st. Warszawa	1	103 775	92 413	11 999	9 144	10 763	9 043	12 925	10 107	107 166	99 803
Warszawa	25	100 438	34 362	5 050	4 206	4 671	3 992	5 035	3 965	103 973	36 955
Łódź	17	42 190	14 281	2 337	1 945	1 964	1 863	2 674	2 012	44 420	15 435
Kielce	18	42 161	13 835	1 447	1 541	1 451	1 375	1 596	1 471	43 324	13 942
Lublin	19	39 589	7 545	1 020	819	1 035	910	1 104	965	41 217	8 010
Białystok	14	30 153	4 811	684	479	471	524	599	590	29 835	4 972
Wilno	8	11 955	6 524	583	649	609	486	738	616	12 648	6 703
Nowogródek	8	9 555	1 545	271	198	169	148	232	189	10 206	1 682
Polesie	9	11 052	1 687	201	171	173	151	276	242	11 299	1 773
Wołyń	13	24 732	3 360	633	515	522	461	578	594	25 510	3 523
Poznań	73	293 849	100 298	7 996	7 898	7 665	7 112	7 845	7 797	295 409	100 997
Pomorze	40	97 733	31 146	2 960	2 826	2 400	2 378	2 558	2 499	98 348	31 361
Śląsk	18	213 116	121 362	10 123	10 539	8 312	7 685	9 439	8 919	214 256	122 093
Kraków	24	181 915	114 652	7 868	7 267	6 405	6 219	8 829	7 253	182 536	117 025
Lwów	37	190 770	72 779	5 276	4 857	5 105	4 299	6 450	5 141	191 675	76 313
Stanisławów	17	44 419	9 721	652	650	648	548	737	462	45 558	10 098
Tarnopol	18	27 863	6 444	668	516	547	491	622	577	28 227	6 697
Inne kasy [d]	2	92 902	33 136	1 873	1 762	2 356	1 803	2 778	2 183	92 246	34 395

a W pozycjach dotyczących ruchu wkładów nie uwzględniono wkładów zwaloryzowanych. *b* Brak danych dotyczących ruchu wkładów: w kwietniu dla 1 kasy, w m. maju dla 2 kas oraz w m. czerwcu dla 4 kas. *c* W drugim kwartale 1937 r. następujące kasy zostały zlikwidowane: w m. maju — kasa m. Ołyki, której aktywa i pasywa przejęła kasa pow. łuckiego, kasa m. Wielechowa, której aktywa i pasywa przejęła kasa pow. kościańskiego oraz w m. czerwcu kasa m. Czerska. *d* Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

NADESŁANE

Czasopismo „**Bank**" Nr 10 w dziale zagadnień bieżących: „Inżynierowie o sprawach gospodarczych" „Charakter przyszłej depresji" (K. S.); „Perypetie franka" (j. p-a); „Mobilizacja finansowa Japonii" (mr). W dziale artykułowym: „Uwagi o finansowaniu przemysłu" — dr St. Buczkowski; „Warunki kredytu na rynku pozabankowym" — T. Kuźniarz; „Reglamentacja i kontrola bankowości prywatnej" (c. d.) — M. Rogóyski; „Oddłużenie a zdolność kredytowa samorządu" — M. Bilek. W dziale prawnym: Zmiana statutu Banku Polskiego, Przegląd ustawodawstwa krajowego, Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Nadto zwykłe działy: Przegląd koniunktury, Kronika krajowa i zagraniczna, Miscellanea, Przegląd pracy i wydawnictw, Statystyka.

„**Gazeta Bankowa**" Nr 18 zawiera artykuły: S. Ołowiński — „Jugosłowiańska reglamentacja dewizowa"; R. K. — „Układ płatniczy polsko - szwajcarski"; M. Korski — „Problem pieniądza"; „Kanadyjskie herezje kredytowe". Poza tym zwykłe działy: Bibliografia, Ustawodawstwo gospodarcze, Skarbowość, Pieniądz i kredyt, Kronika zagraniczna, Przemysł, rolnictwo i handel.

„**Czasopismo Kas Oszczędności**" Nr 9 zawiera artykuły: Dr Z. Witkowski — „Z zagadnień na czasie"; A. Macholz— „O umorzeniu książeczki oszczędnościowej"; Br. Kołodziejski — „Egzekucja wierzytelności hipotecznych przez zajęcie czynszów najmu". Dział statystyczny, Nowe ustawy i rozporządzenia, Kronika krajowa, Kalendarzyk giełdowy i dywidendowy, Przegląd wydawnictw, Bilanse.

„**Skarbona Wiejska**", zeszyt 9 (15) zawiera artykuły: „Czy można marnować dorobek G. K. P. O. w Małopolsce"; „Czego żądają G. K. P. O."; „Listowne kursy wiedzy G. K. P. O."; „Warunki ułatwiające akcję propagandy oszczędności w G. K. P. O.". Następnie działy: Z życia kas za granicą, Okólniki, porady i wyjaśnienia, Ustawodawstwo i orzecznictwo, Z życia pokrewnych organizacyj, Przegląd rynku pieniężnego, Przegląd prasy.

SPROSTOWANIE

W bilansie K. K. O. pow. Skierniewickiego ogłoszonym w Nr 17 „Oszczędności" (str. 347) z rb. mylnie wydrukowano sumę zł **1.166,45** w poz. 7 R-ku strat i zysków — powinna ona figurować w poz. 8 „**Różnice kursowe na pap. wart.**". Poza tym nazwisko jednego z członków Komisji Rewizyjnej winno brzmieć: **Głowinkowski** zamiast: **Głowiński.**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU NIESZAWSKIEGO W ALEKSANDROWIE-KUJ., ŁĄCZNIE Z ODDZIAŁEM W CIECHOCINKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny

	W wal. obc. zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		19.676,40	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		8.986,37	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		16.256,—	
d) pozostałość w innych K. K. O.		23.583,—	
e) bony inwestycyjne			68.501,77
2. Kupony			1.551,34
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		30.034,06	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		16.302,—	46.336,06
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (26 kont)			26.069,90
8. Pożyczki wekslowe (371 kont)			140.951,76
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (61 kont)		33.815,65	
b) poch. z innych kredytów (6 kont)		7.402,19	41.217,84
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (1 kont)		1.452,05	
c) zabezp. innymi wart. (45 kont)		153.727,03	155.179,08
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (76 kont)		19.620,71	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			19.620,71
12. Pożyczki na skrypty dłużne (7 kont)			43.224,92
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (114 kont)			227.954,77
15. Odsetki zaległe			29.750,69
16. Nieruchomości			15.000,—
17. Ruchomości			7.665,17
18. Różne			65.121,56
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			886,60
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			889.032,17
21. Depozyty			74.038,—
22. Udzielone gwarancje			79.390,73
23. Inkaso			40.667,13
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			75.985,—
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.159.113,03

Stan bierny.

	W wal. obc. zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			8.448,02
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			225,—
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (18 kont)		53.315,66	
b) terminowe (5 kont)		116.440,74	169.756,40
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (2049 kont)		204.999,39	
b) terminowe do 3 mies. (10 kont)		3.988,40	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (32 kont)		66.584,22	275.572,01
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (20 kont)		58 317,31	
b) osób fizycz. i prawno-pryw. (87 k.)		59.364,21	117.681,52
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			600,19
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		3.970,—	
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnychi K. K. O.		29.800,—	
d) w innych instytucjach kredytowych			33.770,—
12. Dyskonto Akceptów Banku Akceptac.			75.985,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14 Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		10.176,35	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		121.215,61	131.891,96
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			13.001,53
19. Różne			2.384,42
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			6.548,23
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		3.672,89	3.672,89
Razem			889.032,17
22. Różni za depozyty			74.038,—
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj			79.390,73
24. Różni za inkaso			40.667,13
25. Bank Akceptacyjny			75.985,—
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.159.113,03

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 R.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	22.125,68	
b) od rachunków bieżących	3.236,10	
c) od redyskonta weksli	8.065,30	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.089,85	
e) różne inne	50,65	34.567,58
2. Prowizje wypłacone		501,80
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	24.108,89	
b) świadczenia socjalne	2.518,64	
c) wydatki rzeczowe	11.426,99	38.054,52
4. Podatki i opłaty skarbowe		23,74
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	225,—	
b) ruchomości	482,83	707,83
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		1.425,44
9. Różne		493,02
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		3.672,89
Razem		79.446,82

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	38.326,46	
b) od rachunków bieżących	3.829;15	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	2.798,54	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	3.120,04	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	3.564,17	
g) od K. K. O. i Banków	9.055,62	
h) różne inne	387,05	61.081,03
2. Prowizje pobrane		8.440,81
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		949,—
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		2.012,08
7. Opłaty na koszty administracji		6.963,90
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		79.446,82

P. o. Buchalter (—) **Michalski Tadeusz**

Dyrekcja:
(—) **Morat Władysław**, Dyrektor Zarządz.
(—) **Szymkowski Wacław**, Z-ca Dyr. Zarządz.
(—) **Kamiński Jan** — członek Dyrekcji

Komisja Rewizyjna:
(—) **Pecarz Wojciech**, Przewodniczący
(—) **Bojerski Zygmunt**
(—) **Kozłowski Antoni**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRÓJECKIEGO W GRÓJCU

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		26.597,42	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		8.928,83	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		8.023,85	
d) pozostałość w innych K. K. O.		374,—	
e) bony inwestycyjne			43.924,10
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		5.860,50	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		8.212,50	14.073,—
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane (58 kont)			28.116,86
8. Pożyczki wekslowe (1378 kont)			318.225,05
9. Weksle protestowane:			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (210 k.)		43.795,20	
b) pochodzące z innych kredytów			43.795,20
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką (kont)			
c) zabezp. innymi wartościami (2 kont)		34.055,39	34.055,39
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) pap. wart. i książ. oszcz. (148 kont)		19.790,50	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			19.790,50
12. Pożyczki na skrypty dłużne (kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzon. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (245 kont)			211.913,—
15. Odsetki zaległe			16.920,15
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			16.297,12
18. Różne			21.671,36
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.182,43
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		9.693,17	9.693,17
Razem			780.657,33
21. Depozyty			103.144,71
22. Weksle kaucyjne obce			60,—
23. Inkaso i inkaso u korespondentów			32.065,80
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Różni za akcepty			28.050,—
Ogółem			943.977,84

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			60.000,—
2. Fundusz zasobowy			1.690,33
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (kont)			
b) terminowe (1 kont)		36.548,55	36.548,55
7. Wkłady oszcz. osób fizycznych i prawno-prywat.:			
a) bezterminowe (2337 kont)		393.815,40	
b) terminowe do 3 mies. (55 kont)			
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (kont)			393.815,40
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. i t.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (6 kont)		16.736,06	
b) osób fizycz. i prawno-pryw. 36 k.)		15.564,43	32.300,49
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			669,50
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		44.140,60	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		73.607,10	
d) w innych instytucjach kredytowych.			117.747,70
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		62.898,—	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		21.630,—	
d) przez inne instytucje		41.320,53	125.848,53
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			2.387,15
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			9.649,68
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			780.657,33
22. Różni za depozyty			103.144,71
23. Różni za weksle kauc. obce			60,—
24. Różni za inkaso i za inkaso u koresp.			32.065,80
25. Bank Akceptacyjny			
26. Akcepty			28.050,—
Ogółem			943.977,84

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	19.697,87	
b) od rachunków bieżących	695,42	
c) od redyskonta weksli	10.164,85	
d) od zast. pap. i od kredyt. udziel. Kasie	2.674,30	
e) różne inne	500,85	33.733,29
2. Prowizje wypłacone		26,30
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	24.454,—	
b) świadczenia socjalne	2.122,73	
c) wydatki rzeczowe	11.874,46	38.451,19
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	750,60	750,60
6. Odpisy na dłużnikach		5.321,49
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne. Na tow. zł 1046,37. Pr. Stor. 325,—		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		78.282,87

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	50.425,26	
b) od rachunków bieżących	3.088,97	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	602,55	
g) od K. K. O. i Banków	129,81	
h) różne inne	1.055,39	55.301,98
2. Prowizje pobrane		2.470,72
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		10.817,—
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		9.693,17
Razem		78.282,87

Buchalter: (—) Jan Becker

Zarząd Kasy:
(—) Władysław Czajkowski — Dyrektor
(—) Józef Konopacki
(—) Ludwik Zakrzewski

Komisja Rewizyjna:
(—) Adolf Szonert
(—) Saturnin Wachhauzen
(—) Wacław Grzybowicz

POWIATOWA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W PIŃSKU

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 ROKU.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		4.819,75	
b) pozostałość w Banku Polskim		6.700,—	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		9.523,—	
d) pozostałość w P. K. O.		4.376,70	
e) bony inwestycyjne			25.419,45
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		3.681,06	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		2.500,—	6.181,06
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (170 kont)			19.854,51
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (46 kont)		6.492,58	
b) poch. z innych kredytów (.... kont)			6.492,58
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw (k.)			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (2 kont)		125,—	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			125,—
12. Pożyczki na skrypty dłużne (1 kont)			12.000,—
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptac. (348 kont)			134.110,82
15. Odsetki zaległe			3.399,27
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			1.760,—
18. Różne			48.146,69
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.986,80
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		139.415,36	
b) za rok sprawozdawczy		10.874,59	150.289,95
Razem			410.766,13
21. Depozyty			56.401,—
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			48.551,69
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			70.750,—
25. Różni za weksle kaucyjne			135.672,—
Ogółem			722.140,82

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			2.727,56
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych:			
a) bezterminowe (1 kont)		177,50	
b) bezterminowe (2 kont)		72.308,19	72.485,69
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (455 kont)		36.427,38	
b) terminowe do 3 mies. (kont)			
c) term. ponad 3 m. i warunk. (k.)			36.427,38
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (18 kont)		23.873,71	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (30 kont)		21.687,18	45.560,89
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			70.750,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe, P. B. R.		126.185,16	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			126.185,16
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			4.459,38
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokresowe)			2.170,07
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			410.766,13
22. Różni za depozyty			56.401,—
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			48.551,69
25. Bank Akceptacyjny			70.750,—
26. Weksle własne kaucyjne			135.672,—
Ogółem			722.140,82

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	5.135,38	
b) od rachunków bieżących	1.443,14	
c) od redyskonta weksli	645,25	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	7.241,53	
e) różne inne od dysk. akcept. B. Akcept.	4.292,18	18.757,48
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	13.891,55	
b) świadczenia socjalne	1.061,55	
c) wydatki rzeczowe	4.128,99	19.082,09
4. Podatki i opłaty skarbowe		913,25
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.875,20	1.375,20
6. Odpisy na dłużnikach		32.450,73
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		151,14
9. Różne		474,34
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		73.204,23

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli i innych pożyczek	16.639,88	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzyteln. hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	207,60	
g) od K. K. O. i Banków	627,75	
h) różne inne od należn. skonwertow.	5.121,30	22.596,53
2. Prowizje pobrane		5.143,88
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		24.993,25
7. Opłaty na koszty administracji		2.667,91
8. Różne dochody		6.005,54
9. Pomoc Skarbu Państwa od ukł. konwers.		922,53
10 Strata		10.874,59
Razem		73.204,23

P. o. buchalter (—) A. Rudzikówna

Dyrekcja Kasy:

(—) F. Gliszczyński
(—) J. Dunin--Marcinkiewicz
(—) M. Kołaczkowski

Komisja Rewizyjna:

(—) Dr R. Dręgiewicz
(—) W. Forkasiewicz
(—) Sz. Grochowski
(—) J. Wołczkowicz

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PRZASNYSKIEGO W PRZASNYSZU

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		1.394,87	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		31.201,54	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		1.571,50	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			34.167,91
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		12.156,—	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		4.025,—	16.181,—
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (10 kont)			6.530,—
8. Pożyczki wekslowe (741 kont)			134.815,—
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (97 kont)		27.534,85	
b) pochodzące z innych kredytów*			27.534,85
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezp. innymi wartośc.. (19 kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (6 kont)		1.025,—	
b) innych wartości (1 konto)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (1 kont)			1.025,—
12. Poż. na skrypty dłużn. Wydz. Pow. — przyjęte straty 1935 r.			21.921,64
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. 121 kont)			57.866,08
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości 3)			
17. Ruchomości			4.490,—
18. Różne			12.681,60
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			1.722,26
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			12.541,61
Razem			331.476,95
21. Depozyty			163.912,—
22. Udzielone gwarancje			47.350,—
23. Inkaso			38.391,20
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			13.957,—
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			595.087,15

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a) Specjalny Fundusz Rezerwowy			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (konto)			
b) terminowe (konta)			25.839,21
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (.... kont)			
b) terminowe do 3 mies. (772 kont)	4.774,98	131.034,85	
c) terminowe ponad 3 miesiące i wakowe			131.034,85
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorzd. i innych prawno-publ. (1 kont)		19.222,49	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (58 kont)		23.782,65	43.005,14
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto wekali			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		9.140,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		2.000,—	
d) w innych instytucjach kredytowych.			11.140,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			13.957,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		49.670,—	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			49.670,—
15. Banki i K. K. O. Loro			3.882,36
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			1.811,28
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			20,—
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych, procenty na r. 1937		1.117,11	1.117,11
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			331.476,95
22. Różni za depozyty			163.912,—
23. Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj			47.350,—
24. Różni za inkaso			38.391,20
25. Bank Akceptacyjny			13.957,—
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			595.087,15

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	8.102,06	
b) od rachunków bieżących	257,15	
c) od redyskonta weksli	2.666,12	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.236,53	
e) różne inne	2.506,21	14.768,07
2. Prowizje wypłacone	386,72	386,72
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	11.653,20	
b) świadczenia socjalne	1.041,54	
c) wydatki rzeczowe	6.084,61	18.779,35
4. Podatki i opłaty skarbowe	266,89	266,89
5) Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	498,45	498,45
6. Odpisy na dłużnikach	1.755,50	1.755,50
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.	462,—	462,—
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawcz.		
11. Nadwyżka		
Razem	36.916,98	36.916,98

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	12.273,58	
b) od rachunków bieżących	626,70	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	38,05	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	1.377,16	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	1.185,—	
g) od K. K. O. i Banków	139,12	
h) różne inne	1.822,19	17.461,79
2. Prowizje pobrane	3.077,38	3.077,38
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty	756,—	756,—
7. Opłaty na koszty administracji	2.557,95	2.557,95
8. Różne dochody	522,25	522,25
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata	12.541,61	12.541,61
Razem	36.916,98	36.916,98

Dyrekcja Kasy:

(—) **Stefan Kotkowski**
(—) **Michał Kwiatkowski**
(—) **Andrzej Bieńkowski**

Komisja Rewizyjna:

(—) **Eugeniusz Kłoczowski**
(—) **Józef Mańkowski**
(—) **Aleksander Kawiecki**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOSCI POWIATU PUŁTUSKIEGO W PUŁTUSKU

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		25.872 80	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		10.539,30	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			36.412,10
2. Kupony			1.976,00
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe			
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		101.764,00	101.764,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			1.591.50
7. Weksle zdyskontowane (1 konto)			2.000,00
8. Pożyczki wekslowe (559 kont)			435 736.50
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (180 kont)		49.178,20	
b) pochodzące z innych kred. (1 konto)		1.035,00	50.213 20
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (... kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (... kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (19 kont)		3.380,00	
b) innych wartości (... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			3.380,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (204 kont)			129.310,05
15. Odsetki zaległe			12.741.74
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			5.333,00
18. Różne			33.685,54
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			1.697,67
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		62.697 90	
b) za rok sprawozdawczy		94.545,13	157.243 03
Razem			973.084,33
21. Depozyty			80.811,55
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			86.895,00
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			31.511,86
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.172.302,74

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Z
1. Kapitał zakładowy			81.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe			
b) terminowe			
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (2984 kont)		131.281,11	
b) terminowe do 3 miesięcy (69 kont)		105.187,65	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe			236 468,76
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (6 kont)		43.764.41	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (74 kont)		25.474.72	69 239,13
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			1.474,00
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnychi K. K. O.		74.900.00	
d) w innych instytucjach kredytowych			74.900,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez B. Rolny — konw. na B. Akc.			
b) przez Banki Państwowe		107.290,14	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		232.018,10	
d) przez inne instytucje		125.258,80	464.567,04
15. Banki i K. K. O. Loro			28.796 92
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			12.079.64
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4,558.84
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			973.084,33
22. Różni za depozyty			80.811,55
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			86.895,00
25. Bank Akceptacyjny			31,511,86
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.172.302,74

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	12.143,23	
b) od rachunków bieżących	1 826.10	
c) od redyskonta weksli	7.421,34	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	25.479,97	
e) różne inne	3.964,02	50.834,66
2. Prowizje wypłacone		269,95
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	28.218,20	
b) świadczenia socjalne	2.557,75	
c) wydatki rzeczowe	8.348.24	39.124,19
4. Podatki i opłaty skarbowe		207.89
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	761,90	761,90
6. Odpisy na dłużnikach		62.201 51
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		3,999,62
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Straty niepokryte z lat ubiegłych		62.697,90
Razem		220.097,62

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	51.241,62	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	345.68	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	2.318,00	
g) od K. K. O. i Banków	75,10	
h) różne inne	141,68	54.122,08
2. Prowizje pobrane		3.894,03
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		433,43
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		152,00
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		2.379,18
7. Opłaty na koszty administracji		1.658,52
8. Różne dochody		215,35
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
a) z lat ubiegłych	62.697,90	
b) w roku bieżącym	94.545,13	157.243,03
Razem		220.097.62

Buchalter: (—) J. Wiśniowski

Zarząd:
Naczelnik Zarządu, Dyrektor (—) L. Kostecki
Zastępca Naczelnika Zarządu (—) T. Nałęcz
Członek Zarządu (—) Ruszkowski

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) Konstanty Radziwiłł
Członkowie:
(—) Ruszkowski
(—) B. Ufnal

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SŁONIMSKIEGO W SŁONIMIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		31.612,78	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		15.298,31	
c) pozost. w Bankach Państw. i Kom.		736,—	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			47.647,09
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		8.340,05	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		6.555,—	14.895,05
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (31 kont)			16.101,35
8. Pożyczki wekslowe (962 kont)			269.827,50
9. Weksle protestowane			
a) pochodz. z dysk. i poż. wekslowych (216 kont)			119.493,51
b) pochodzące z innych kredytów			
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartośc. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (17 kont)			301.933,96
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości (23 kont)			6.902,45
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (kont)			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (136 kont)			284.672,35
15. Odsetki zaległe			13.625,98
16. Nieruchomości			902,50
17. Ruchomości			9.716,58
18. Różne			7.406,15
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			4.788,75
20. Administracja nieruchomości			3,17
21. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			1.097.916,39
21. Depozyty			397.095,03
22. Udzielone gwarancje			232.833,—
23. Inkaso			72.950,86
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			176.455,—
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.977.250,28

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			109.700,—
2. Fundusz zasobowy			12.057,49
3. Fundusze specjalne			
a) rezerwa na wątpliwe należności			10.728,80
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			3.897,41
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (.... kont)			
b) terminowe (6 kont)			91.370,64
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (438 kont)		102.628,77	
b) terminowe do 3 miesięcy			
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (1482 kont)	9.974,24	199.457,69	302.086,46
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instyt. państw., samorz. i innych prawno-publ. (15 kont)		73.022,19	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (76 kont)		30.431,07	103.453,26
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			9.400,25
10. Zobowiązania inkasowe			2.573,22
11. Redyskonto akceptów			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		82.360,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		12.135,—	
d) w innych instytucjach kredytowych			94.495,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			176.455,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			159.407,—
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3.244,66
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			18.668,52
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			378,68
Razem			1.097.916,39
22. Różni za depozyty			397.095,03
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			232.833,—
24. Różni za inkaso			72.950,86
25. Bank Akceptacyjny			176.455,—
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.977.250,28

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	18.770,27	
b) od rachunków bieżących	5.772,16	
c) od redyskonta weksli	15.894,49	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	17.694,22	
e) różne inne	550,69	58.681,83
2. Prowizje wypłacone		30,05
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	26.280,—	
b) świadczenia socjalne	2.362,38	
c) wydatki rzeczowe	11.055,19	39.697,57
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.266,94	1.266,94
6. Odpisy na dłużnikach		619,85
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różne rezerwy na wątpliwe należności		10.728,80
9. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego		
10. Różnice kursowe na papierach wartośc.		2.205,55
11. Nadwyżka		378,68
Razem		113.609,27

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	34.470,14	
b) od rachunków bieżących	30.645,10	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	182,51	
d) od układów konwersyjnych	26.147,24	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych za kupony	678,68	
g) od K. K. O. i Banków	45,71	
h) różne inne	2.650,83	94.820,21
2. Prowizje pobrane		3.230,15
3. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		8.903,70
7. Opłaty na koszty administracji		4.449,66
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		2.205,55
10. Strata		
Razem		113.609,27

Dyrekcja:

Dyrektor Zarządzający: (—) Urbański Stefan
Zastępca Dyrektora — Buchalter: (—) A. Łaszczewski
Członek Dyrekcji: (—) Godlewski Józef

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący: (—) Wincenty Bosiacki
Członkowie: (—) Siedun Bazyli
(—) Rabinowicz Chaim

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU STOLIŃSKIEGO W STOLINIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		3.661,74	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		20.591,22	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		1.667,50	
d) pozostałość w Kasie Skarbowej w/m		1.903,36	
e) bony inwestycyjne			27.823,82
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		5.446,22	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		2.725,—	8.171,22
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (55 kont)			20.384,04
8. Pożyczki wekslowe (1356 kont)			223.065,46
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (517 kont)		33.279,—	
b) pochodzące z innych kredytów			33.279,—
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościow.			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innymi wartościami (5 kont)			77.765,69
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (52 kont)		4.728,20	
b) innych wartości (kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			4.728,20
13. Pożyczki hipoteczne (kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (80 kont)			37.063,77
15. Odsetki zaległe			4.034,25
16. Nieruchomości			14.739,69
17. Ruchomości			4.177,47
18. Różne			10.678,66
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			5.006,59
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		5.748,71	
b) za rok sprawozdawczy			5.748,71
Razem			476.666,57
21. Depozyty i kaucje obce			263.473,59
22. Różni za n/weksle kaucyjne			209.000,—
23. Inkaso			32.555,88
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			23.420,—
25. Należności wątpliwe			4.862,40
Ogółem			1.009.978,44

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			144,66
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomoci			4.521,31
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (5 kont)		29.877,52	
b) terminowe (kont)			29.877,52
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (119 kont)		32.813,55	
b) terminowe do 3 mies. (.... kont)			
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (1316 kont)		97.757,78	130.571,33
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (9 kont)		12.961,26	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (68 kont)		37.620,09	50.581,35
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu		8.550,17	8.550,17
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		6.218,—	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.		6.970,—	
d) w innych instytucjach kredytowych			13.188,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept.			23.420,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		156.816,—	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			156.816,—
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18 Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3.221,77
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			5.351,16
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		423,30	423,30
Razem			476.666,57
22. Różni za depozyty i swoje kaucje			263.473,59
23. Weksle kauc. własne			209.000,—
24. Różni za inkaso			32.555,—
25. Bank Akceptacyjny			23.420,—
26. Rezerwą na należności wątpliwe			4.862,40
Ogółem			1.009.978,44

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	6.137,19	
b) od rachunków bieżących	23,41	
c) od redyskonta weksli	414,52	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	12.269,25	
e) różne inne	3.280,96	22.101,92
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	11.277,50	
b) świadczenia socjalne	1.243,04	
c) wydatki rzeczowe	4.958,88	17.479,42
4. Podatki i opłaty skarbowe		1.079,91
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	500,—	
b) ruchomości	474,69	974,69
6. Odpisy na dłużnikach		1.475,34
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		206,70
9. Różne		574,47
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		423,30
Razem		44.315,75

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	23.137,67	
b) od rachunków bieżących	4.870,88	
c) od pożyczek skonwert. na Bank Akcept.	156,05	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych	178,50	
g) od K. K. O. i Banków	247,68	
h) różne inne	5.245,14	33.835,92
2. Prowizje pobrane		5.477,96
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		6,92
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		1.646,12
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		3.348,83
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		44.315,75

Buchalter: (—) **Władysław Branicki**

Komisja Rewizyjna:
(—) **Leonid Markiewicz**
(—) **Boruch Golman**
(—) **Szymon Eliasz**

Dyrekcja:
Dyrektor Zarządzający: (—) **Feliks Sobocki**
Członkowie Dyrekcji: (—) **Klemens Płodowski**
(—) **Konstanty Kuczyński**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WILEJSKIEGO W WILEJCE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		5.706,20	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		3.592.54	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			9.298,74
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		3 806.—	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych			3.806.—
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (.... kont)			
8. Pożyczki wekslowe (504 kont)			51.158,39
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (76 kont)		49.757,95	
b) poch. z innych kredytów (... kont)			49.757,95
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (8 kont)		1.297,50	
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezp. innymi wartośc. (1 kont)		7.324,90	8.622,40
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych książeczek oszczędności (.... kont)			
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (122 kont)			47.174,70
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			1.490,70
18. Różne			8.274,22
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			354 47
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		2.392 49	
b) za rok sprawozdawczy		40 206,97	42.599,46
Razem			222.536,33
21. Depozyty			48.831,—
22. Udzielone gwarancje			32.120,00
23. Inkaso			5.300,53
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			308.787,86

Stan bierny

	W wal obc Zł.	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			20.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (3 kont)		31,52	
b) terminowe (1 kont)		46.132,97	46.164,49
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (140 kont)		2.417.89	
b) terminowe do 3 mies. (12 kont)		6.860 72	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (3 kont)		2.262,70	11.541,31
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (10 kont)		18.717,80	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (29 kont)		6.511.62	25.229 42
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) kredyt skonwert. w Państw. Banku Rolnym		47 818,15	
b) przez Banki Państw., Państ. B-k R.		68.807,50	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			116.625.65
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			796.46
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.179.—
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			222.536,33
22. Różni za depozyty			48.831,—
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			32.120.—
24. Różni za inkaso			5.300,53
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			308.787,86

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	3.265.67	
b) od rachunków bieżących	407.54	
c) od kredytu skonwertow.	2.098.39	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	5.536 73	
e) różne inne	1.121,20	12.429,53
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	6.718.—	
b) świadczenia socjalne	819,86	
c) wydatki rzeczowe	1.722,84	9.260,70
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	164.66	
b) ruchomości		164,66
6. Odpisy na dłużnikach		19.568,10
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		1.585,50
9. Różne sumy z lat 1929 — 1930		15.612,22
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		58.620,71

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli		
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	7.672,39	
d) od pożyczek skonwertowan.	3.838.10	
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecczn.		
f) od papierów wartościowych	162.—	
g) od K. K. O. i Banków	3.41	
h) różne inne		11.675,90
2. Prowizje pobrane		880,75
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		857,09
8. Różne doch. Premia na 3% Pr. Poż. Inw.		5 000,—
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		40.206,97
Razem		58.620,71

Księgowy: (—) Iwaszkiewicz Rafał

Dyrekcja Kasy:
Dyr. Zarządz.: (—) Kozłowski Józef
Członkowie: (—) Dr Czochański Kazimierz
(—) Mucha Piotr

Komisja Rewizyjna:
(—) Patolski Zygmunt
(—) Moroz Józef
(—) Horodniczy Kazimierz

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.

Drukarnia Samorzadowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.